

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.—
poluletna . . . K 2.—
četrtletna . . . K 1.—

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 48.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1915.

Leto VIII.

Škofje proti oderuhom.

Ljubljanski knezoškof prevzvišeni gospod dr. Anton Bonaventura Jeglič je izdal pastirsko pismo, v katerem naš prevzvišeni vladika izvaja:

Predragi! poizkušajmo z dobrimi deli popraviti pred Bogom to, kar smo z grdimi grehi pokvarili.

Kar groza me pa trese, ko čujem o grdem oderuštvi ne le po mestih, ampak celo po deželi. Res, hude so odredbe c. kr. vlade o prodajanju in kupovanju živil. Ne bile bi pa potrebne, **ko bi ne bilo brezsrčnih oderuhov, ki potrebo bližnjega izrabljajo v to, da cene živlom strašno visoko navijajo. Krščanska ljubezen zahteva, da v potrebi bližnjemu pomagamo, ne pa da ga še bolj odiramo.** C. kr. vlada je določila najvišje cene. In kaj čujem? **Prodajalci dotičnih živil ostanejo doma rekoč: bomo rajši sami potrošili!** In vendar bi še dosti zaslužka imeli. **Predragil to je trdosrčnost poganska, ne pa ljubezen krščanska; to je greh, velik greh!**

O, tudi letina, pridelki, zdravje ljudi in živine je v božjih rokah! Ali ni še dosti občutna in poučna šiba, s katero nas Bog že leto dni tepe? Mi molimo v litanijah: »Kuge, lakote in vojske, reši nas, o Gospod.« Z eno teh šib nas tepe Bog že celo leto prizanesel nam je z lakoto in kugo: ali ga bomo še tako dolgo žalili, da nas še s temi udari? **torej proč z oderuštvi, ki prihaja iz grde lakomnosti.** Čujte besede Gospodove: »Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli!« (Mat. 5, 7). »Ne spravljajte si zakladov na zemlji, kjer jih rja in molj konča in kjer jih tatje izkopljejo in ukradejo; temuč zbirajte si zaklade v nebesih, kjer jih ne konča ne rja ne molj, in kjer jih tatje ne izkopljejo in ne ukradejo« (Mat. 6, 19, 20.). »Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo privrženo« (ib. 6, 33).

Predragil uvažujte moje resne opomine!

Blagoslov vsemogočnega Boga, Očeta in Sina in Svetega Duha naj pride nad Vas in naj ostane nad Vami.

Slovenska krščanska socialna delavska stranka je odkritosrčno hvaležna za krepke besede prevzvišenemu ljubljanskemu vladiki.

× × ×

V nekem vojnem govoru, ki ga je govoril prevzvišeni škof dr. Waitz (Inmost) nedavno, je izvajal:

»Po deželi gre jadikovanje in tožbe, da delavski stanovi težko trpijo radi draginje najpotrebnejših živil, ker postaja življenje vsak dan dražje in se marsikaj zato ne more niti več kupiti. Kadar govori sv. pismo o velikih zlih, omenja tudi draginjo živil in lakoto: »Otroci prosijo kruha in nikogar ni, ki bi jim ga dal. Prošnjo za vsakdanji kruh je sprejel božji Zveličar v molitev Gospodovo kot eno glavnih prošnja, s katerimi smemo priti vsak čas k nebeškemu očetu.

Kdor zagreši podraženje živil, se zagreši na odredbi nebeškega očeta; oderuštvo z živili je zato vnebovpijoči greh. Pritožbe so timbolj upravičene, ker je dognano, da je draginja umetno ustvarjena, ker je zato nepotrebna in izzvana le, ker bi se radi mnogi krogi obogatili na bedi ljudstva in po vojski. Beda je tim težja, ker zadene ljudstvo, ki v tej vojski doprinaša največje žrtve; ljudstvo sili oderuštvo in sebičnost, da mu primanjkujejo najpotrebnejša živila.

Najodločneje zahtevamo, naj se izdajo primerne odredbe. Zahtevamo skupnega sodelovanja vseh stanov, skupnosti v boju proti zlu. Sveti Karol Boromejski je storil ob svojih časih primerno. Zbral je v Milanu živila, izvedel je nadzorstvo po načrtu in je izvedel z lastnimi nastavljenici redno razdelitev. V veliko večji meri se mora to izvesti v sedanjem času. Upravičeno je, če se zahteva ureditev tržnih razmer, če se doženejo množine zalog živil, če se dovolijo po železnicah dobavne olajšave, če se olajša promet med posameznimi kronovinami. Če oblasti kaj takega ukrenejo smo dolžni, da se

jim pokorimo. Kdor se jim ustavlja ali se jim izogne, se zagreši na resnih dolžnostih. Vse to zahtevamo glede na sedanjo bedo.

Obžalovati bi pa morali, če bi neupravičeno kaj očitali celim stanovom, ne da doženemo glavnih vzrokov draginje. Ni neupravičeno, če se trdi, da povzroči eno podraženje drugo. Vzrok ni tako blizu, kakor marsikdo sodi. Obžalovati bi se moralo, če se vznemirijo v ljudstvu strasti, ki dovedejo do še večjih zlov in ki bi bile hujše kakor kuga.

Obžalovati bi morali, če nastane vojska v vojski. Vojske imamo v resnici že dosti, ne potrebujemo vojske med posameznimi ljudskimi sloji. Sovraštvo naših zunanjih sovražnikov je res dovolj veliko, ne potrebujemo še novega sovraštva, novega ogorčenja med ljudskimi stanovi, ki bi vse pokvarilo, kar je ustvarilo skupno borenje in trpljenje v vojski skupnosti in ljubezni do bližnjega. Sovraštvo je slab pripomoček, da pomore ljudstvu do kruha; kamenje bi dali ljudstvu mesto kruha.

Uspešno pomoč podeljuje, tako upamo, krščansko prepričanje, strah pred Bogom, groza pred grehom, ki upije v nebo. Krščanska pravicoljubnost in usmiljena ljubezen do bližnjega ustvarjata tisto požrtvovalnost, ki da na razpolago živila svetu in ki opusti navijanje cen, ki je nasprotno vsakemu krščanskemu mišljenju.

× × ×

Veliko pozornost so vzbudile tudi besede prevzvišenega nadškofa v Bambergu, ki je ob nekem vojsknem romanju izvajal med drugim:

Res, veliko krščanske ljubezni se je pokazalo, da olajšajo bedo sobratom, ki trpe po vojski. Ni manjkalo zgledov junaške srčne požrtvovalnosti, ki se je popolnoma posvetila skrbi za ranjence. Med ljudstvom se je res pri visokih in nizkih pokazala nesebična požrtvovalnost, ki služi rada domovini s premoženjem in s krvjo.

A se li ne nahaja temu tolažilnemu pojavu nasproti druga grda prikazen, brezčuten kramarski duh, ki se hoče obogatiti na stroške splošnosti, strašna sebičnost, ki se hoče okoristiti po splošnem pomanjkanju in neupravičljivo

zadržuje živila, ki dela z obsodbe vrednim navijanjem cen, pa končno ni nič drugega, kakor oderuštvo najhujše vrste.

Drobiž o draginji.

V nekem tedniku čitamo te dni:

Hvaležni smo, ker je deželni odbor kranjski pri deželni vladi dosegel, da se je zvišala cena prešičev. Zlasti deželni glavar ima pri tem velike zasluge. Torej pri vsakem kilogramu se je cena zvišala za 70 vin. Vzemimo le, da se proda 100.000 prešičev po 100 kg. Povišek znese sedem milijonov kron, ki jih bodo naši kmetje več dobili. V resnici je število še veliko večje. En sam gospodar, ki ima dva prešička naprodaj, bo dobil zdaj 140 K več. To je nekaj pomoči, da bo mogel družini obleko in obutev napraviti. — Ponatiskujemo brez opazke.

× × ×

Ureditev cen svinjskemu mesu in masti. Iz Budimpešte se poroča zasebno: V sredo so se končala posvetovanja o cenah prešičjemu mesu in masti. Temeljem teh dogovorov se izda na Ogrskem in v Avstriji odlok, ki določa ceno svinjskemu mesu s 5 K 20 vin., po 28 dneh se zniža cena na 5 K in čez 28 dni na 4 K 80 vin. Cene masti se določijo s 6 K 80 vin., čez 28 dni s 6 K 50 vin., nato po 28 dneh s 6 K 20 vin. in končno s 6 K. O tem se nam še piše:

V Budimpešti so se pogajali avstrijski in ogrski ministri o vprašanih, ki tičejo preskrbi z živili: Dogovorili so se, da izdajo v najkrajšem času odredbo, s katero se določijo najvišje cene svinjskemu mesu in masti. Razmere na trgu masti so postale naravnost neznosne. Nemčija je morala tudi prestati glede na mast velike težave, ki jih je odstranila z najvišjimi cenami. Pri nas so se morali prej dogovoriti z Ogrsko vlado, ker so naši trgi odvisni od Ogrske. Ogrska je morala izjaviti, da uvede ravno tako visoke najvišje cene kakor pri nas in obljubiti, da pošilja blago na avstrijski trg. Če bi se to ne zgodilo, bi lahko ogrski trgovci ne pošiljali masti k nam. Cene so določili tako svinjskemu mesu kakor svinjski masti, da se bodo v gotovi dobi znižale. Do januarja se zniža cena svinjskemu mesu na K 4.80, masti na 6 K. Najvišje cene nasproti sedanjim tržnim cenam, ki se izpreminjajo vsak teden, niso izdatno znižane, presegajo precej tudi v Nemčiji uvedene najvišje cene, a vse kakor moramo le pozdraviti odredbo, ker konča poljubno navijanje cen.

× × ×

Obdavčenje vojskih dobičkov.

Med vojsko so napravili velikanske dobičke tisti tvorničarji, ki izdeljujejo razne potrebščine vojski. Razni posredovalci so tudi vsled vojske velikanske vsote »zaslužili«. Tudi na kmetih se hvalijo s sedanjimi sijajnimi dohodki, ki se ne morejo v nobenem oziru primerjati z dohodki pred vojsko. Slabo se godi v vojski v gospodarskem oziru le delavstvu in ljudem, ki se kratko

imenujejo uradniki in nastavljeni državni in zasebni podjetij. Vojska požre veliko denarja. Čisto upravičeno je zato, da tisti, ki delajo dobičke v sedanjih vojski, odstopijo del svojega dobička državi. Med vojsko so pri nas prizadeti le šnopsarji, pravdarji in tobakarji, da morajo več šteti za svojo »zabavo«, kolikor so plačali pred vojsko za njo. Tisti, ki se po vojski bogate, dozdej še niso prizadeti, tisti, ki se jim je vse podražilo, ki komaj še shajajo, ki komaj še žive, plačujejo svoje dohodninske davke prejkoslej in se niti ne pritožujejo, ker vejo, da morajo tudi v hudih časih podpirati državo. Povsod, pri nas in pri naših sovražnikih in med nevtralcii, so edini, da morajo tisti, ki po vojski služijo in bogate, nekaj dobička odstopiti tisti državi, ki jih bogati. Zakaj li toliko časa čakajo z obdavčenjem tistih, ki bogate po vojski. Začetkom vojske, ko še nihče ni slutil, da bo vojska toliko časa trajala, je bilo še umevno, da niso takoj prišli s tem davkom na plan. Ampak zdaj je pa že čas, da se ta stvar uredi in izvede, da ne bodo končno nosili vseh bremen tisti, ki jih vojska ni obogatila, marveč ki so vsled nje obubožali.

× × ×

Stara Srbija zasedena. To smo čitali te dni. Naši in junaki naših zaveznikov so zasedli celo staro Srbijo, tisto srbsko kraljestvo, ki je obstajalo pred zadnjo vojsko na Balkanu. Zdej prodirajo naše čete že v novo Srbijo. Ne kaže pisati, kaj bo po vojski s staro Srbijo. Ampak zdaj je zasedena. Srbsko žito, srbska živina se bo uvažala v našo državo in v Nemčijo, če smo prav poučeni, tako, da se ne bo plačevala carina. Vsakemu se zdi, kajne, to nekaj, kar je samoobsebi umljivo. In če se stara Srbija prideli naši državi, potem pade tudi med našo državo in nekdanjo Srbijo vsaka carinska meja. In nihče ne bo bleknil. Vse bo tiho in zadovoljno ob takem izidu. In pred vojsko? Kakšno kričanje in ropotanje v postavodajalnih zborih, kakšno razburjenje in rohnenje v časopisju in po shodih tudi v Kranjski deželi, ko je šlo za to, da se uvažajo žito z nižjo carino kakor z običajno. Zdej ko se bo uvažalo brez carine (carina na žito je že čez eno leto odpravljena) bo pa vse zadovoljno. Da! Da! Marsikatero publico razblini vojska!

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

ZA IZBOLJŠANJE POLOŽAJA LJUBLJANSKEGA TOBAČNEGA DELAVSTVA.

Delavstvo vedno težje izhaja. Nikdar niso bila sicer posipana tla delavstvu s cveticami, a zdaj je strašno hudo, 20 kron sem dal za otrokove čevlje; je te dni vzkliknil nek delavec, »20 kron pa zaslužim na teden«. Sedanje strašne čase močno čuti in trpi pa strada in prezeba tudi tobačno delavstvo. Naša organizacija je že letos enkrat

vložila na glavno ravnateljstvo tobačne režije spomenico. Naš list je to spomenico objavil, a ker se tako rado pozabi, kar se stori za delavstvo, objavimo jo še enkrat. Slove:

Podpisano društvo vlaga v imenu svojih članov in članic, delavcev in delavk c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani na visoko c. kr. glavno ravnateljstvo tobačne režije sledečo

spomenico:

Prosimo, naj se c. kr. tobačna tvornica v Ljubljani premesti iz III. krajnega razreda, 9. krajna stopinja, v II. krajni razred, 12. krajna stopinja.

Svojo nujno prošnjo utemeljujemo sledeče:

1. V prejšnjih spomenicah je krščanska strokovna delavska organizacija v Ljubljani obrazložila temeljito in natančno, da uvrstitev ljubljanske c. kr. tobačne tvornice, ki se je svojčas ob regulaciji plač tobačnega delavstva izvedla, nikakor ne odgovarja dejanskim življenjskim razmeram v Ljubljani. Naglašalo se je v teh spomenicah popolnoma upravičeno, da plače tobačnega delavstva več ne zadoščajo in da zaostajajo za plačami podobnih delavskih skupin v Ljubljani. Opozarjalo se je v teh spomenicah na izredno drago življenje v Ljubljani kakor tudi na neprimerno visoke stanarine. Razlogi in podatki zgoraj navedene organizacije so bili tako tehtni, da je vis. poslaniška zbornica leta 1911. pritrdila predlogu odseka državnih uslužbencev, naj se premesti c. kr. tobačna tvornica v Ljubljani iz III. krajnega razreda, 9. krajna stopinja, v II. krajni razred, 12. krajna stopinja.

Medtem ko so se takratni sklepi visoke poslaniške zborice, ki smo jih omenili v prejšnjem odstavku, v drugih skupinah domala že vsi bodisi popolnoma ali pa deloma izpolnili, se pa ni izpolnil sklep, po katerem naj bi se c. kr. tobačna tvornica v Ljubljani uvrstila v drugi krajni razred, 12. krajno stopinjo, niti v celoti in tudi ne vsaj deloma.

Prisiljeni smo zato, opirajoč se na ta sklep in z ozirom na zelo poslabšane sedanje življenjske razmere, da prosimo visoko c. kr. visoko ravnateljstvo c. kr. tobačne režije, naj blagovoli vplivati na to, da se c. kr. tobačna tvornica v Ljubljani uvrsti v II. krajni razred, 12. krajno stopinjo.

Razmere so se samo po sebi v Ljubljani tako izpremenile, da so dani vsi pogoji za uvrstitev v naprošeno plačilno skupino. Število prebivalstva se je pomnožilo, ker se je pridružila mestu Ljubljana krajna občina Spodnja Šiška. Zadošča že ta edini razlog za uvrstitev navedene tvornice v naprošeni razdelek plačilne razpredelnice.

Prezreti se pa tudi nikakor ne more, da so se življenjske razmere strašno poslabšale. Patriotično misleče tobačno delavstvo je in rado prenaša žrtve sedanje vojske, a s sedanjimi zaslužki ne more več shajati. Ne trdi se preveč, ako se naglašajo, da ljubljansko tobačno delavstvo trpi že zdaj lakoto, ker se s

sedanjim zaslužkom ne morejo pokriti življenjske potrebščine. Vse za življenje potrebne stvari so se namreč visoko podražile. Cena kilogramu sladkorja, ki je znašala na primer aprila 1914. leta 90 vinarjev, znaša sedaj 1 krono, kar povzroča trajen izdaten večji izdatek v proračunu izdatkov delavca in delavke.

Kako so se povišale cene moki, je splošno znano. Dne 12. julija t. l. določene cene moki v podrobni razprodaji znašajo:

Pšenična moka za peko, pšenični zdrob, tako zvana graham krušna moka, za 100 kg 68 K.

Pšenična moka za kuho 58 K.

Pšenična krušna moka 42 K.

Pšenična enakovrstna moka 52 K.

Ržena enakovrstna moka 42 K.

Otrobi 17 K.

Ker veljajo te cene v mlinu, opozarjamo na dejstvo, da je stala majnika lani takozvana moka 0 v mali prodaji 42 vin. Zdaj določena uradna cena tej moki v veletrgovini znaša 68 vin. za kilogram in je nizko računano, če se trdi, da se bode plačeval kilogram te moke 26 vin. višje, kakor lani. Kake važnosti je pa moka v gospodinjstvu, nam ni niti potrebno obširno razkladati.

Stanovanja so se v Ljubljani tudi zelo podražila.

Nista se pa podražila v tako visoki meri samo tako važni živili kakor sladkor in moka, kar bi samo dovolj utemeljilo izdatno povišanje dne delavstva, ki je že prejšnja leta komaj, komaj izhajalo, podražila so se naravnost, milo rečeno, strašno vsakodnevna živila.

Spomenici Jugoslovanske strokovne zveze je priložen pod A maksimalni tarif št. 1 A in pod B maksimalni tarif št. 1 B. Spomenici Jugoslovanske Strokovne Zveze priložena maksimalna tarifa sta bila izdana po mestnem magistratu v Ljubljani, tvorita torej uradni dokument o sedanjih in o cenah, ki so bile pred vojsko navadne. Za delavstvo c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani so v prvi vrsti merodajne cene, ki jih navaja maksimalni tarif št. 1 B, ki velja le za Pogačarjev trg in prodajalne in stojnice po mestu. Toblačno delavstvo namreč nabavlja živila pred vsem na takozvanem tvorniškem trgu, ki se nahaja poleg tvornice in veljajo za trg torej smiselno določila maksimalnega tarifa št. 1 B.

Temeljem tega maksimalnega tarifa so se podražile solate, in sicer ajserica od 5—6 na 10, glavata solata od 4—5 na 6, štrucnata solata od 3—4, endivija od 3—5 na 6 vinarjev.

Zelnate rastline so tudi v cenah jako izdatno poskočile, in sicer navadno zelje v glavah, ki je stalo prej tudi komad 10 vin. in tudi manj, stane zdaj 20 vin., rdeče zelje v glavah, ki je prej stal komad 20 vinarjev, in še manj, stane sedaj 24 vin. Ohrov, ki je stal prej 6 in tudi manj vinarjev, stane zdaj 16 vin.

Zelenjava za prikuho se je tudi gorostasno podražila. Kolerabice so se podražile od 1 do 3 vin., male kumare

komad od 2 do 4 vin., srednje kumare od 2 do 6 vin., velike kumare do 6 vin. Kumarice za kisanje so se pri 100 komadih podražile za 30—50 vin.

Zelo se je podražilo stročje, dasi se v maksimalni tarifi navajajo lanske cene le pri svežem, luščenem grahu, ki se je podražil za 16 do 40 vin. pri enem litru.

Najnavadnejša delavska hrana, krompir, je poskočil na ceni pri kilogramu 6 do 8 vin., pri meterskem stotu pa 5 do 6 K.

Pesa je poskočila na ceni pri kilogramu od 2 na 6 vin., repa pri kilogramu za 2 vinarja.

V vsakem gospodinjstvu prepotrebna čebula je poskočila v ceni pri kilogramu od 40 na 52 vin.

Kiselina se je tudi zelo podražila. Zelje (staro) je stalo pred vojno 8 do 16 vin. kilogram, zdaj je uradna cena 24 vin.; razloček znaša torej pri kilogramu 8 do 16 vin., pri novem zelju je pa razmerje, da se poviša cena do 12 v in pri kisli repi za 4 vin.

Sadje se je tudi zelo podražilo. Jabolka so se pri kilogramu podražila za 16 vin. I. vrste, za 16 vin. II. vrste in za 20 vin. III. vrste. Hruške I. vrste od 12 do 20 vin., II. vrste od 12 do 16 vinarjev, III. vrste za 14 do 22 vin. pri kilogramu.

Breskve južne I. vrste so se podražile za 20 do 40 vin. pri kilogramu, breskve južne II. vrste pa za 28 do 36 vin. pri kilogramu.

Neobhodno potrebno mleko se je pri litru podražilo za 4 do 6 vin.

Eno jajce je poskočilo na ceni 6 do 8 vinarjev.

Te številke govore več, kakor karkoli. Cene ostanejo gotovo štabilne, če bi se vojska tudi takoj končala, ker živilski oderuhi svojih cen ne bodo znižali.

Opozarjati si usojamo tudi na dejstvo, da so prav izdatno poskočile tudi cene obuvalom, obleki in perilu.

Opirajoč se na navedena dejstva, ki temelje večino na uradno dognanih podatkih,

prosimo:

a) Visoko c. kr. glavno ravnateljstvo blagovoli blagohotno izposlovati:

Delavstvo c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani naj se premesti iz III. krajnega razreda, 9. krajna stopinja, v II. krajni razred, 12. krajna stopinja.

b) Dokler se to ne izvede, naj se dovoli vsemu delavstvu c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani uspešna, trajna draginjska doklada, odgovarjajoča strašnemu podraženju vseh življenjskih potrebščin.

V nadi, da se izpolnita naši skromni prošnji,

beležimo

z najodličnejšim spoštovanjem:

(slede podpisi.)

To spomenico so vložila društva J. S. Z., »Podporno društvo« in »Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza skupina Ljubljana«. Poslanci S. L. S. so jo najtoplejše priporočili, priporočila sta jo tudi v ugodno rešitev

kranjski deželni odbor in ljubljanski občinski svet.

Odkar se je ta spomenica vložila, še ni dolgo, a razmere so se med tem pri nas zelo poslabšale. Odbori strokovnih organizacij ljubljanskega krščansko socialnega tobačnega delavstva so sklenili, da se vložijo še ena spomenica glavnemu ravnateljstvu. Spomenica, ki so jo že te dni vložile naše organizacije, slove:

Visoko

glavno ravnateljstvo c. kr. tobačne režije

na

Dunaju.

Podpisane organizacije predlagajo glavnemu ravnateljstvu c. kr. tobačne režije sledečo

spomenico:

C. kr. tobačno delavstvo v Ljubljani je že ponovno prosilo, naj se uvrsti c. kr. tobačna tvornica ljubljanska iz III. krajnega razreda, 9. krajne stopnje v drugi krajni razred, 12. krajno stopnjo. Letos se je že v tej zadevi predložila spomenica. Sklicujemo se v tej zadevi na dejstva, ki smo jih razložili v prejšnjih vlogih; le kratko jih hočemo še ponoviti.

Vedno dražjim življenjskim potrebščinam že dolgo več ne odgovarja stara plačilna uvrstitev ljubljanskega tobačnega delavstva.

Visoka poslaniška zbornica je vpoštevala podana dejstva. Sklenila je leta 1911., naj se premesti ljubljanska tobačna tvornica iz III. krajnega razreda, 9. krajne skupine, v II. krajni razred, 12. krajno stopnjo. Takratni sklepi poslaniške zbornice so se že izvedli v ostalih skupinah državnih uslužbencev, a glede na ljubljansko tobačno tvornico se naveden sklep še ni izvedel. V že omenjeni letošnji tozadevni spomenici smo opozarjali na sedanje slabe življenjske razmere. Navedbam o ceni živil v omenjeni spomenici pristavljamo, da so cene živilom, odkar smo jo bili vložili, zopet izdatno poskočile. Prilagam spomenici maksimalni tarif št. 6. ljubljanskega mestnega magistrata, iz katerega naj se razvidi, da se je podražila ajserica za 4 vin. komad, glavata solata za 1 vin., solata v zvežnjih za 1 vin., endivija za 1 do 3 vin. Od zadnje spomenice se je podražilo rdeče zelje v glavah komad za 10 do 14 vin., vohrov za 8 do 10 vin., kolerabice za 1 do 3 vin. komad. Krompir se je podražil pri kili za 6 do 8 vin., rdeče kolerabice za 8 do 12 vin. pri kilogramu, česenj stane zdaj 4 K, prej pa je stal 1 K 60 vin. Opozarjamo še, da se je podražil par čevljev za 18 K, meso pri kilogramu nad 2 K, drva so se podražila pri sežnju za 14 K, premoga pa ni niti mogoče dobiti. Obleka se je podražila za 40 odstotkov.

Opirajoč se na navedeno, prosimo:

Visoko glavno ravnateljstvo c. kr. tobačne režije izposluj uvrstitev c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani v II. krajni razred, 12. krajno stopnjo.

Ljubljana, 14. novembra 1915.

Odbori naše organizacije so že izposlovali, da se poslanci naše stranke z vso odločnostjo zavzamejo za prošnjo tobačnega delavstva, ki je zelo upravičena. Dalje so storili odbori naših organizacij vse, da dobi tobačno delavstvo premož, storili so tudi vse, da se poveča množina moke in kruha tobačnemu delavstvu. Prezirajo lahko tiste, ki bevskaajo in godrnjajo, da odbori naših organizacij ne delajo. Dejstva govore, kdo da dela.

Okno v svet.

+ Toplo priporočamo naše uboge slovenske begunce. Huda zima je pred durmi. Begunci z Goriškega imajo po taboriščih slabo obleko in trpe mráz. Plemenita slovenska srca, ganite se in pošljite pomoč v oblekah ali v denarjih. Darovi naj se pošiljajo Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani.

— **Tretje avstrijsko vojno posojilo.** Podpisanega je tretjega vojnega posojila nad 4070 milijonov, a ker še niso vse prijave predelane, se ta vsota še pomnoži.

— **Tretjega ogrskega vojnega posojila** je podpisanega dva tisoč milijonov kron.

Izdajatelj **Fran Ullreich**, Dunaj. — Odgovorni urednik **Jože Gostinčar**. — Tisk Kat. Tiskarne.

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi:

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Solskem drevoredu
kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti šte. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, kreplivo in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potanju nog, škatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, steklenica 70 v.
„Sladin“ za otroke, škatlica 60 v.
Tinktura za želodec, dvajhalno in želodec kreplivo sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstien pripomoček proti kašlju, steklenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krono 80 v.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA

Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vozenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih roboev, ovratnikov, zavratnic, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

Janko Češnik

(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, čefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh velikostih in širinah; potrebščine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Naiboliša, naisigurnejša prilika za štedenie!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruža z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prtičije, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni združniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4 ³/₄ 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženi 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.